Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2020. február 8., szombat
LXXII. évfolyam
30. (20409. sz.)
Ára: 3 lej
(előfizetőknek 1,43 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Kátyúleltár Marosvásárhelyen

Elkezdték az utcák javítását

Fotó: Nagy Tibor

Marosvásárhelyen két hete elkezdték a fontosabb utcák aszfaltburkolatán keletkezett kátyúk betömését, jövő héttől már a lakónegyedbeli kis utcák javítására is sor kerülhet, ha az időjárás kedvez a munkálatoknak – tudtuk meg a polgármesteri hivatal közterület-kezelő igazgatóságának igazgatójától. Moldovan Florian **elmondta, a kivitelezők jelenleg egy kétéves keretszerződés alapján végzik a javítási munkálatokat.**

Antalfi Imola

Mivel a mostani tél enyhébb volt a szokásosnál, a polgármesteri hivatal pedig az elmúlt években igyekezett kijavítani az aszfaltburkolaton létrejött repedéseket, az úttest nem ment tönkre oly mértékben, mint a korábbi években. Azonban így is egyik napról a másikra feltűnik egy újabb, mélyebb kátyú, ezek kerülgetése a forgalomban balesetveszélyes. A polgármesteri hivatal már két hete nekikezdett a kátyúk betömésének, a munkálatokat az önkormányzat által szerződtetett cégek végzik. Moldovan Florian elmondta, az alacsony hőmérsékleti értékek miatt a kátyúzás sem lehet folyamatos, három egymást követő nap legalább 5 fok feletti kell legyen a hőmérséklet ahhoz, hogy a munkálatokat elvégezhessék. A garanciaidő is kevés, ezekre a sürgős, közlekedésbiztonsági okokból végzett kátyúzásokra mintegy 6 hónap csupán.

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Súlyos közúti baleset

Pénteken, február 7-én 11.50 óra körül súlyos közúti baleset történt Marosvásárhelyen a Marosszentgyörgy felé vezető útszakaszon egy személygépkocsi és egy nyergesvontató között.

2.

Isten oltó-kése

Szokatlan cím, rendhagyó kiállítás. Az előbbi egy verseskönyv sajátja, az utóbbi Márton Ildikó fotográfiáit állítja közönség elé a marosvásárhelyi Bernády Ház emeleti galériájában.

4.

Élhető Marosvásárhelyt

Mi a gond a marosvásárhelyi közszállítással? Miért nincsenek bicikliutak a környéken? Hogyan és milyen mértékben káros a szervezetre a vegyi kombinát, és mit lehet tenni ellene, esetleg változtatások által hogyan oldhatnánk meg a légszennyezést Marosvásárhelyen és környékén? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kerestek választ a líceumi és egyetemista diákok február 3-án a Sörházban.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

A TERMÉSZET LÁGY ÖLÉN

FEBRUÁR

8., szombat
A Nap kel
7 óra 37 perckor,
lenyugszik
17 óra 37 perckor.
Az év 39. napja,
hátravan 327 nap.

Isten éltessen!

Ma **ARANKA**,
holnap **ABIGÉL** és **ALEX** napja.
ABIGÉL: héber eredetű női név. Jelentése: az apa öröme vagy apám öröme.
ALEX: az Alexius vagy Alexis rövidüléséből származik. A név jelentése: férfiakat vagy férfiaktól megvédő.

IDŐJÁRÁS

Változékony idő
Hőmérséklet:
max. 0 ºC
min. -6 ºC

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. február 7.

1 EUR	4,7642
1 USD	4,3499
100 HUF	1,4061
1 g ARANY	219,3768

Marosvásárhely és Marosszentgyörgy között

Súlyos közúti baleset

Pénteken, február 7-én 11.50 óra körül súlyos közúti baleset történt Marosvásárhelyen a Marosszentgyörgy felé vezető útszakaszon egy személygépkocsi és egy nyergesvontató között.

A marosvásárhelyi tűzoltóság mentőegységét riasztották, a járműben rekedt gépkocsivezetőt feszítővágó segítségével sikerült kimenteni. A járművezető súlyos sérüléseket szenvedett, a sürgősségi és mentőszolgálat csapatai a baleset helyszínén látták el, majd vörös kódjelzéssel szállították a sürgősségi ügyeletre.

Megkeresésünkre a rendőrségi szóvivő elmondta, hogy az 1989. December 22. úton történt balesetben a személygépkocsit vezető 55 éves marosszentannai férfi szenvedett súlyos sérüléseket. A Szászrégen felől Marosvásárhely irányába haladó személyautó vezetője eddig ismeretlen okokból áttért az ellentétes forgalmi sávba, és a Marosvásárhelyről Szászrégen felé haladó nyergesvontatónak csapódott, amelyet egy 25 éves mezőzáhi férfi vezetett. A rendőrség vizsgálja a baleset körülményeit. A beavatkozás ideje alatt az úttest egyik forgalmi sávját lezárták, fél kettő körül azonban helyreállt a forgalmi rend. *(pálosy)*

Fotó: ISU

Elkezdték az utcák javítását

(Folytatás az 1. oldalról)

Mint megtudtuk, a nagyon forgalmas főutak esetében a koptatóréteget tízévente ajánlott teljesen kicserélni, ezekre elkészültek a megvalósíthatósági tanulmányok, tervek, csupán pénzkérdés a kivitelezés. A városban legalább 40 főutca burkolatát kellene ily módon javítani, például a volt Kossuth utca, Hosszú utca, Szentgyörgy utca, vagy a Dózsa György, Cuza Voda utcák esetében. Marosvásárhely szászrégeni kijáratánál a Marosszentgyörgyig tartó, városhoz tartozó útszakasz pedig főjavításra szorul, legutóbb 1996–97-ben, Fodor Imre polgármestersége idején korszerűsítették. A lakónegyedekbeli kisebb utcákat az elmúlt években felújították, például a Meggyesfalvi negyedben (80 százalékban), a Kövesdombon (60 százalékban), az Egyesülés negyedben, a Budai Nagy Antal negyedben, ám szinte semmit nem dolgoztak a Cornisa negyedben; az elmúlt 5 évben végzett vezetékcsere miatt javításra szorul a Radnai utca és a Testvériség (Înfrăţirii) utca, ezekben idénre van betervezve a munkálat.

Érdeklődésünkre *Racz Lucian*, a polgármesteri hivatal műszaki igazgatóságának igazgatója elmondta, eddig hideg kátyúzó keverékkel dolgoztak, hétfőtől, ha az időjárás engedi, aszfalttal fognak útburkolatot javítani. Hozzátette, az év elején leltárt készítettek, és kiderült, hogy 200 kátyú zavarja a gépkocsiforgalmat Marosvásárhely területén, ezek mintegy felét hidegaszfalttal betömték. Két-három munkacsoport kezdi el a munkát hétfőtől a városban, az útjavításokat egy hét alatt befejezik.

Moldovan Florian szerint útjavításokra idén is a tavalyhoz hasonló összeget kérnek, azaz mintegy 40 millió lejt, ami nagyon kevés, de reménykednek, hogy költségvetés-kiegészítéssel ez az összeg nőhet. A város költségvetését várhatóan a februári ülésén fogadja el a tanács.

Újabb kis tehetséget támogatnak

Tavaly ősszel nyert ösztöndíjat egy nyárádmenti diák, hogy tehetségét tovább fejleszthesse. A család büszke a gyermekre, és hálás azoknak, akik támogatják.

Gligor Róbert László

Tavaly júniusban hirdette meg az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő a Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíj pályázatot. Célja az anyaországi és határokon kívüli, kiemelkedően tehetséges fiatalok egyedi fejlesztésének ösztönzése. A Nemzeti Tehetség Program keretében benyújtott kérelmeket elbírálva, októberben meghirdették a nyerteseket. Közöttük egy göcsi kisfiú is van a 12–25 év közöttiek kategóriájában. Olyan gyerekek nyújthattak be pályázatot, akik közoktatási intézményben tanulnak, visszamenőleg három éven át bizonyíthatóan kiemelkedő eredményeket értek el egy bizonyos területen. A tanulók egyedi fejlesztésének ösztönzésére megítélt támogatást a kiválasztottak az idei év közepéig használhatják fel képzésekre, eszközbeszerzésre és egyéb meghatározott célokra.

A 6. osztályos göcsi *Pap Dániel* a népdaléneklésben emelkedett ki, évek óta ott találjuk a vetélkedők legjobbjai között. Az ösztöndíjpályázatra való jelentkezését a vajai László Fábián Júlia tanítónő szorgalmazta, aki már akkor felfigyelt Dánielre, amikor a gyermek előkészítő osztályosként részt vett egy községi népdalvetélkedőn, és a hangjára mindenki felkapta a fejét – tudtuk meg a pedagógustól, aki azóta is követi a gyerek fejlődését. Nagyon szép, kellemes, csengő hangja van, és községszinten ő az, aki megérdemli, hogy ilyen ösztöndíjat kapjon – mondta el a tanítónő.

Dániel óvodáskora óta énekel, otthon a fürdőszobából hallatszott ki a dal, de az iskolából való hazatértét is azzal jelezte az utcán. Nemcsak családja örülhet tehetségének, hanem a közösség is, gyakran énekel a templomban is, de gitárkísérettel is segíti a többi éneklő gyereket. Pap Enikő tanítónő folyamatosan bátorította elemi iskolás korában, hogy vegyen részt a népdalvetélkedőkön, és otthon is biztatták, mert úgy érzik, hogy szép hangja és tehetsége révén élete meghatározó tényezője lehet az éneklés – mondta el lapunknak az édesanya, Pap Katalin. Dániel főleg népdalokat énekel, ha rossz kedvű, ez felvidítja, figyel a dal mondanivalójára. Az ének szeretete a családból jön, hiszen édesanyja és nagyszülei is szépen énekeltek – vallotta be a Népújságnak Dániel. Az ákosfalvi általános iskolában tanul, néha osztálytársaitól is kap bátorítást, de ma már nem izgul a fellépéseken, csak az éneklésre figyel. Évente szereplője a községi és a Csak tiszta forrásból megyei népdalvetélkedőknek, tavalyelőtt részt vett a verseny nyolcadik székelyföldi regionális kiadásán, továbbá a Tóth Erzsébet népdalvetélkedőn, a Kéknefelejcs népdal- és nótaversenyen, kétszer lépett fel az Őszirózsa országos vetélkedő újszentesi megmérettetésén. A hangszerekkel is barátkozik, szívesen játszik gitáron iskolában, templomban, rendezvényeken – derül ki pályázati anyagából.

Az elnyert 500 ezer forintos anyaországi támogatást egy teljes népviselet elkészítésére, egy gitár és egy hordozható számítógép vásárlására, valamint magánórákon való tanulásra használhatja fel. Marosvásárhelyen és Székelyvajában tanul énekelni, de a vajai népdalkörben is részt vesz, ahol sokat tanul László-Fábián Júliától és Csatlós Csilla Éva kántortól. Szeretne továbbra is népdalvetélkedőkre járni, nagy álma, hogy egyszer megméretkezzen egy nagy tehetségkutató versenyen.

Dániel esete legyen példa a többi tehetséges gyerek számára, mert a befektetett munka megtérül – mutatott rá László-Fábián Júlia, aki mindenkit arra biztat, hogy éljen a pályázati lehetőséggel a jövőben, hiszen nem bonyolult megírni, benyújtani. Pap Katalin pedig a tanítónőnek fejezte ki háláját, mert gondja van arra, hogy ha a közösségben tehetséges gyerek van, azt segítse. Az ösztöndíj anyagilag és lelkileg is bátorítja, motiválja a gyereket, hiszen egy tehetség fejlesztése sohasem könnyű, anyagi szempontból pedig ehhez mindenképpen jól fog az elnyert segítség.

A göcsi Pap Dániel kiskora óta lenyűgözi énekével a közönséget Fotó: László-Fábián Júlia

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK: Antalfi Imola, Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 8-16 óra, péntek: 8-15 óra, szombat zárva, vasárnap: 10.30-14.30 óra között.

6423578000069
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Múzsa

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND
1422. *sz., 2020. február 8.*

Radnóti Miklós

Sem emlék, sem varázslat

Eddig úgy ült szívemben a sok, rejtett harag,
mint alma magházában a négerbarna mag,
és tudtam, hogy egy angyal kisér, kezében kard van,
mögöttem jár, vigyáz rám s megvéd, ha kell, a bajban.

De aki egyszer egy vad hajnalon arra ébred,
hogy minden összeomlott s elindul mint kisértet,
kis holmiját elhagyja s jóformán meztelen,
annak szép, könnyüléptű szívében megterem
az érett és tűnődő kevésszavú alázat,
az másról szól, ha lázad, nem önnön érdekéről,
az már egy messzefénylő szabad jövő felé tör.

Semmim se volt s nem is lesz immár sosem nekem,
merengj el hát egy percre e gazdag életen;
szivemben nincs harag már, bosszú nem érdekel,
a világ ujraépül – s bár tiltják énekem,
az új falak tövében felhangzik majd szavam;
magamban élem át már mindazt, mi hátravan,
nem nézek vissza többé s tudom, nem véd meg engem
sem emlék, sem varázslat – baljós a menny felettem:
ha megpillantsz, barátom, fordulj el s legyints.
Hol azelőtt az angyal állt a karddal –
talán most senki sincs.

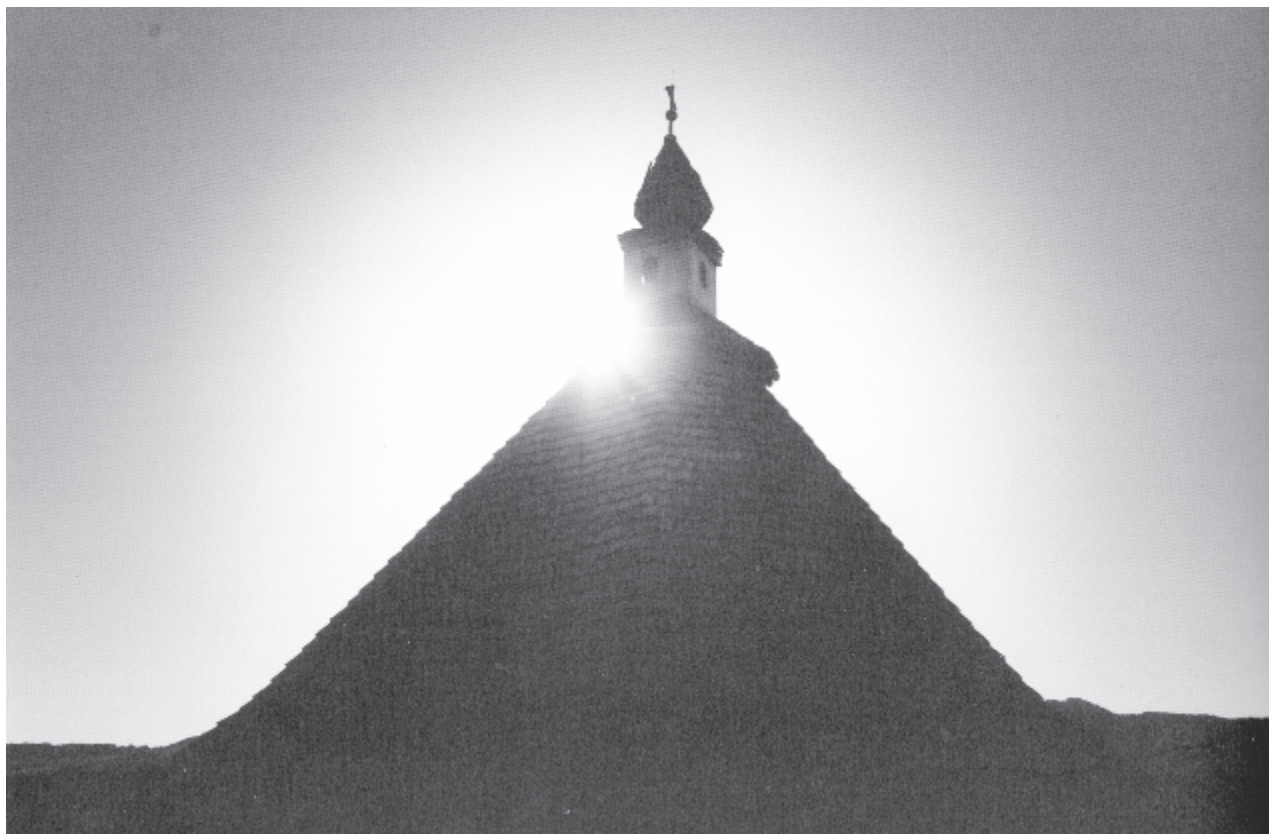

Márton Ildikó fotója az Isten oltó-kése című marosvásárhelyi kiállításon

Cseke Péter 75

Hetvenötödik születésnapján bensőséges hangulatú könyvbemutatókkal köszöntötték kedden este Cseke Péter irodalomtörténészt, egyetemi tanárt és újságírót a Kolozsvár Társaságnál.

Először a Cseke Péter által gondozott, Jancsó Béla közíró (1903-1967) levelezését tartalmazó három kötetet mutatták be, majd a Babeş–Bolyai Tudományegyetem (BBTE) újságírás szakának munkaközössége által kimondottan erre az ünnepi alkalomra készített Párhuzamos életutak című emlékkönyvet. Cseke Péter megjegyezte: a Jancsó-levelezés gondozását és kiadását alapkutatásának tekinti, míg *Párhuzamos életutak* című kötetről Botházi Mária egyetemi oktató kifejtette: a könyv a tanszéken folyó munka lenyomata. A könyvben megjelent tanulmányokat Vallasek Júlia, Szuszámi Zsuzsa, Rácz Éva, Péter Árpád, Botházi Mária, Kassay Réka és Salló Krisztina jegyzi. A felszólalók további könyvírásra buzdították az ünnepeltet. *(N.-H. D.)*

Az ünnepelt a kolozsvári születésnapi köszöntőjén

Fotó: Rohonyi D. Iván

A nyugati hadtest románul

Február 4-én Bukarestben a Balassi Intézetben bemutatták Székely János *A nyugati hadtest* című regényének román nyelvű fordítását. Az 1979-ben megjelent kisregényt Marius Tabacu műfordító ültette át román nyelvre, a kötet a Curtea Veche Kiadó gondozásában látott napvilágot. Kósa András László, a Balassi Intézet bukaresti központjának igazgatója az MTI-nek elmondta, hogy a művet Tabacu már 1989-ben lefordította, meg is jelent, de az akkori rendszerváltó forgatagban gyakorlatilag ismeretlen maradt.

A Balassi Intézet felkérésére Tabacu most újrafordította, és az *Armata de apus* címmel jelent meg. Romániában először Bukarestben mutatták be, később Aradon, majd Jászvásáron a Filit elnevezésű irodalmi és műfordítói nemzetközi fesztiválon is megismerheti a közönség. A bukaresti Balassi Intézet az idén hat-hét magyar irodalmi mű megjelentetését tervezi román nyelven, közöttük Vida Gábor *Egy dadogás története* és *Ahol az ő lelke* című regényeit – mondta az igazgató.

A kedd esti könyvbemutatón Székely János kisregényéről Filip Florian író beszélt, akit Márton Evelin kérdezett. Ezt megelőzően felolvasószínházi előadásban elevenítette meg a novellafüzér egyik fejezetét Lari Giorgescu, a bukaresti Nemzeti Színház színésze, Kovács Zsuzsánna rendezésében. Filip Florian az MTI-nek elmondta, hogy harminc évvel ezelőtt a román írók meglehetősen rossz és boldogtalan helyzetben voltak, hiszen a diktatúra ellenére jelentek meg jó könyvek, de ezek nem juthattak el a nemzetközi könyvpiacokra, mert nem adták ki őket a külföldi kiadók. Úgy vélte, most is szinte lehetetlen meggyőzni őket, hogy negyven-ötven évvel ezelőtt megjelent könyveket adjanak ki, ugyanis a kiadók is elsősorban a sikerekre hajtanak, és üzleti szempontok szerint működnek. Ezért is tartja fontosnak, hogy Székely János kisregénye most megjelenhetett románul, hiszen, mint mondta, a könyv a kelet-közép-európai irodalom egyik gyöngyszeme, amit fel kell fedezni. Úgy vélte, hogy A nyugati hadtestben Székely János ritkán látott technikával, filmszerűen, meglehetősen pontos leírásokkal jeleníti meg a mindenkori nagy értékekhez való viszonyulást, amelyek ma is aktuálisak. Az író szerint az erdélyi magyar írók munkáit nem ismeri eléggé a román olvasóközönség, mert igen kevés alkotás jelenik meg románul. Szerinte ezen kormányzati szinten kellene változtatni, több támogatást kellene fordítani erre a célra, hiszen a romániai magyar írók és költők is ugyanolyan adófizetők, mint bármelyik román állampolgár. Példaként említette, hogy az erdélyi származású Bartis Attila, Dragomán György és Bodor Ádám regényeit is csak azt követően adták ki a román kiadók, hogy ezek a művek nemzetközi sikert értek el.

Isten oltó-kése

Nagy Miklós Kund

Szokatlan cím, rendhagyó kiállítás. Az előbbi egy verseskönyv sajátja, az utóbbi *Márton Ildikó* fotográfiáit állítja közönség elé a marosvásárhelyi Bernády Ház emeleti galériájában. A kötet a budapesti Corvina kiadó lelki elmélyülésre ösztönző, szép kiadványa, 2016-ban jelent meg Király Levente igényes szerkesztésében, gondozásában. A képeket is ő kérte, válogatta a műemlékvédőként is jeleskedő csíkszeredai-székelyudvarhelyi fotóművésztől. Az együttműködésből egy tetszetős, elegáns album született, illetve ez a néhány helyen már bemutatott és méltán dicsért tárlat, amely a hitvalló versek és a hozzájuk illesztett felvételek révén felerősíti a líra nyújtotta élményt, feldúsítja a hangulati töltetet. Tájainkon a könyvet nem sokan ismerhették, Márton Ildikó fotóit több rendezvényen láthatták, Marosvásárhelyen is szerepeltek már munkái. Most így együtt, kiállítási méretekre felnagyítva a falakon, még hatásosabban vonhatják bűvkörükbe a nézőket, olvasókat, mint ha egy-egy oldalnál hosszasabban elidőzve lapozgatnák a kötetet. Időre, elmélyülésre itt is szükség van, nem lehet átrohanni a tárlaton. A fotók önmagukért beszélnek, de úgy nyernek igazán értelmet, és szólaltatják meg az esetleges rejtett többletüzenetet, ha a verset is hozzáolvassuk. Persze fordítva is igaz, a költemény is gazdagodhat új olvasattal, ha hagyjuk, hogy előbb a látvány ragadjon meg, és indítsa el fantáziánkat.

33 magyar vers Istenről, hitről, az Ómagyar Mária-siralomtól Pilinszky Jánosig – pontosít az album alcíme. Ismert, közkedvelt költők és elfeledettek, kevésbé közismertek egyaránt vannak a versgyűjteményben. A címadó költemény a Tóth Árpádé. Hozzá hasonlóan sokat mond az olvasóknak Janus Pannonius, Balassi Bálint, Csokonai, Berzsenyi, Vörösmarty Mihály, Arany János, Petőfi, Vajda János, Ady Endre, József Attila, Juhász Gyula, Kosztolányi, Babits, Szabó Lőrinc, Radnóti és későbbi társaik neve. A közel félezer évet átölelő istenes versekből a ritkábban közöltekkel találkozhatunk itt. És olyan szerzőkkel, akikről aránylag ritkán van szó a köztudatban. Csanádi Albert, Bornemisza Péter, Rimay János, Nyéki Vörös Mátyás, Gulyás Pál például. Egyeseknek meglepő lehet az is, hogy Füst Milán és Kassák Lajos is bekerült ebbe a válogatásba. Nemigen szokták az ő verseiket ilyen összefüggésbe hozni.

Néhány erdélyi költő is bekerült a kötetbe. Bencédi Székely István például, aki protestáns lelkész, iskolamester, zsoltárfordító, énekszerző volt, 1558-tól Göncön Károlyi Gáspár lelkésztársa, később Károlyi a veje lett. 1538-ban ő szerkesztette meg az első magyar nyelvű kalendáriumot. Nála ismertebb Petrőczy Kata Szidónia, a magyar barokk első költőnője, a buzgó protestáns főúri sarj, aki élete egy meghatározó részét a magyarózdi kastélyban töltötte. Nem hiányzik a névsorból Reményik Sándor és Dsida Jenő sem. A vallást, az egyházi hovatartozást azért is említettük, hogy hangsúlyozzuk a kötet ökumenikus jellegét. Ez a képekből is kiviláglik.

Nem egy bizonyos felekezeti sajátosság vagy jelképrendszer rajzolódik ki a fotókból, noha a templomok, hitvalló hajlékok, keresztek, egyéb vallási szimbólumok elég sűrűn szolgálnak ihlető forrásként a fotósnak. Számára a hitsugalló látvány, az ilyen szellemű látványteremtés a fontos. Meglát mindent, legyen az kerek egész, vagy szinte észrevehetetlennek tűnő kis részlet, ami fölött általában átsiklik a szem, de úgy érzi, van benne valami transzcendens, valami égi, földöntúli, isteni, és azt igyekszik minél érzékelhetőbben láttatni. Fekete-fehérben, fény és árnyék, olykor egymással ütköztetett, máskor egymásba simuló együttesében. Érdekes, hogy az albumban közölt, erőteljes grafikai hangsúlyokat felmutató, kontrasztosabb képekkel szemben a kiállításon néhol szépiaszerű árnyalatok adnak újabb hangulati többletet a képanyagnak. Felmerülhet a szemlélőben: vajon a versek nélkül mennyire változna meg a kiállítás üzenete? Bizonyára a költői emelkedettség csökkenne, egyik-másik felvétel nem ugyanazt a gondolatot indítaná el a nézőben, mint így, a versek társaságában, de a fotók akkor is megérdemelnék a figyelmet. Ebben a párosításban viszont mást mond, mást üzen, mást súg a táj, a templombelső, a rom, a falukép, a föld, az ég, az ember, az élethelyzet, a szobortorzó, a zsoltároskönyv.

Márton Ildikó a műemlékvédelem, a műépítészet, az épített örökség elkötelezett híve, szakembere. Munkájánál fogva is sokat utazik. Erdély, Székelyföld alapos ismerője, otthonos számára a táj, a természet, a falu, mindazzal találkozik, ami a népélet tartozéka. A szociális kérdésekkel is tisztában van. Fotós alkotótáborok törzstagjaként is sokfelé megfordul, a fotóművészet időszerű tendenciái is hatnak rá. Képei megvalósításában mindez szerepet is kap, látásmódját viszont lelki érzékenysége, képalkotó tudatossága, szakralitás iránti fogékonysága, szellemi frissessége teszi egyénivé. A könyvszerkesztő által felkínált témát talán színes változatban is meg lehetett volna közelíteni. Márton Ildikó azonban úgy találta, hogy minél egyszerűbben, a színek kínálta esetleges csábításnak, túldíszítésnek ellenállva, a fekete és fehér tónusait kamatoztatva lehet igazán sugallni e sajátos líra sejtelmes belső világát. Így egészíti ki szervesen egymást, és válik harmonikussá szöveg és kép, vers és fotó, teljesedik egységessé a könyv és a kiállítás anyaga.

Templomtető sötétlik a fedőlapon. Árnyékos háromszögét ókori piramissá varázsolja az ellenfény. Időtlenséget, égi titkokat sejtet a torony mögül szembecsillámló napsugár. A fotós nem hagyja elbizonytalanítani magát. Érteni véli az üzenetet, nem fél ráállítani a kamerát, továbbítani az önmagában talán még meg sem fogalmazott sejtéseket. Bízik benne, hogy nézői hajlandók továbbgondolni a képi formát öltött sugallatot. A tárlaton itt is, ott is hosszasan marasztalnak hasonló vizuális telitalálatok.

Aurel Popp Notre Dame-festménye, a Maros Megyei Múzeum új szerzeménye. A képet február 6-án mutatták be a marosvásárhelyi Kultúrpalotában. Fotó: Nagy Tibor

Színpadon Bereményi Géza Eldorádója

Bereményi Géza Eldorádójának színpadi változatát szombaton mutatja be a budapesti József Attila Színház Funtek Frigyes rendezésében.

Bereményi Géza 1988-ban készült Eldorádó című filmje generációk filmélménye, amely mára kultikussá vált. A József Attila Színház darabja nem a filmforgatókönyv változata, hanem egy önálló színmű – hangzott el az M1 aktuális csatorna szerdai adásában.

Az Eldorádó a Teleki téri piacon játszódik, egy kereskedő és a családja történetét meséli el a második világháború után az 1950-es évek első feléig.

Funtek Frigyes rendező az adásban elmondta, hogy felkérésre vállalta el a történet színpadra állítását. A rendező szerint egy színdarab gazdagabb tud lenni, mint egy film.

Kifejtette, hogy mindent meg lehet vásárolni a boldogságon, a szereteten és az emberi viszonyokon kívül, amely szerinte jobban kibontakozik a színpadon, mint a filmen. Kiemelte: a rendezés során azok a különleges emberi viszonyok érdeklik, amelyeket a szülei és az ő generációja is átélt.

Funtek Frigyes hosszú évek óta csak vidéki színházak meghívására látogat haza Franciaországból, az Eldorádóval mintegy 30 év után dolgozik újra a magyar fővárosban.

Versmaraton tizedszer

Élő felolvasásokkal, beszélgetésekkel, a Költők Futásával és irodalmi hajóúttal is várja az érdeklődőket az idén immár tizedszer megrendezendő Versmaraton, melynek központi rendezvényét április 8-án tartják a Petőfi Irodalmi Múzeumban (PIM).

Április 8-án, a magyar költészet napjához kapcsolódva ezúttal is kortárs költők olvassák fel *Az év versei 2020* antológiában megjelent verseiket 12 órán keresztül, a szünetekben pedig irodalmi beszélgetésekre kerül sor a PIM otthonául szolgáló Károlyi-palotában – mondta el az eseménysorozat szerdai budapesti sajtótájékoztatóján a szervező Magyar Napló Kiadó vezetője.

Zsiga Kristóf beszámolója szerint a Versmaraton központi rendezvényén rendszerint 60-70 költő vesz részt, így a fesztivál eddigi története során már 500-nál is több szerző olvasott fel legalább 1500 verset.

Idén mások mellett Ágh István, Czigány György, Kalász Márton, Kukorelly Endre, Lezsák Sándor, Mezey Katalin, Petőcz András, Tóth Krisztina, Turczi István és Zalán Tibor jelezte a részvételét.

Siklósi Beatrix, a Kossuth rádió csatornaigazgatója hozzátette: a Kossuth rádió „szinte kiköltözik" a Versmaratonra, ahonnan a nap folyamán rendszeresen élőben is bejelentkeznek. A rádió honlapján egész nap élőben is követhető a Versmaraton, de rövid összefoglaló videók is felkerülnek, és az M5 kulturális csatorna is beszámol majd az irodalmi fesztiválról.

Siklósi Beatrix kiemelte annak fontosságát, hogy minden felolvasást rögzítenek és a közmédia archívumában megőriznek, ezzel a Versmaratonokról már irodalomtörténeti jelentőségű hanganyag gyűlt össze.

Erős Kinga, a Magyar Írószövetség elnöke hangsúlyozta, hogy a Versmaraton fontos közösségi élmény a szerzőknek, az olvasók pedig ilyenkor élőben is találkozhatnak a költőkkel, és a PIM ingyenes tárlatvezetésén is részt vehetnek.

Zsille Gábor, Az év versei 2020 kötet szerkesztője emlékeztetett arra, hogy a Versmaraton egész napos felolvasása hagyományosan a versantológia legfrissebb kiadásán alapul.

Az év versei 2002 óta jelenik meg a Magyar Napló Kiadó gondozásában; a válogatás alapját mindig az előző évben folyóiratban megjelent versek adják. Az antológiába évente mintegy száz költő munkái kerülnek be, a legfrissebb kötetben azonban némileg kevesebb, 90 költő versei lesznek olvashatók, ezzel ugyanakkor nagyobb lélegzetű alkotások is szerepelhetnek – közölte.

Szentmártoni János, a Petőfi Irodalmi Ügynökség Kárpát-medencei Igazgatóságának vezetője hozzátette: Az év versei antológia az egész Kárpát-medencei, sőt esetenként a tengerentúli magyar versirodalomból is merítést nyújt, ezzel a magyar irodalom fontos korlenyomata.

Jánosi Zoltán, a Magyar Napló Kiadó irodalmi vezetője elmondta, hogy az immár hagyománynak számító Költők Futását idén április 4-én rendezik meg. Az irodalmi sportesemény résztvevő költők együttesen futják le a maratoni távot a Ferenc téren, József Attila szülőházától nem messze.

A Versmaraton az Ünnepi Könyvhét idején, június 6-án kifutó irodalmi hajóval zárul.

Szárhegy 2019

A Gyergyószárhegyi Művésztelep három tavalyi alkotótáborának terméséből látható válogatás a marosvásárhelyi Bernády Házban. A kortárs művészet műfaji változatosságát, anyag- és ötletgazdagságát tükrözi a kiállított 33 munka. Lényegesen több a kép, mint a plasztika, de a szállíthatósági szempont is érvényesült a válogatásnál, mondta el a január 27-i megnyitón a tárlat kurátora, Ferencz Zoltán grafikusművész, a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ művészeti irányítója. A súlyos, nagy szobrok otthon maradtak, a gyűjteménynek ezt a részét gyarapítják újabb inventív formákkal. Több installációt sem hoztak el Szárhegyről, nehogy utaztatás közben megsérüljenek. A művésztelep működtetői azt szeretnék, ha minél többfelé megmutathatnák, milyen intenzív munka folyik az alkotótáborokban, így nem csak a Szárhegyre látogatók örülhetnek az évente jelentősen gazdagodó kollekció látványának, más honi és határon túli települések is betekinthetnek az idén 46. évébe lépett létesítmény tevékenységébe. A vásárhelyi tárlat anyaga azonos a közvetlenül előtte Csíkszeredában, az ottani Megyeháza Galériában látottal. Idén ugyanezt még többfelé viszik el, a legnagyobb izgalommal a gödöllői kiállításra készülnek, ahol a tervek szerint a nagyon sok turistát vonzó Grassalkovich-kastélyban vonhatják majd színvonalas műgyűjteményükre a látogatók figyelmét. Persze a legfontosabb, hogy Szárhegyet se kerüljék el az érdeklődők, mert a Lázár-kastély ugyan sajnos továbbra sincs nyitva az alkotók és a közönség előtt, de azért mégis élénk és igényes, következetes és fiatalosan kísérletező kedvű munka zajlik a telepen. Az új festmények, grafikák, printek, szobrok, textíliák és más vizuális alkotások bemutatóterét is megnövelték, és arra is figyelnek, hogy a régebbi művek, különösen azok, amelyek kinn vannak a szabadban, kellő védelmet kapjanak, az esetleges sérüléseiket kijavítsák.

Eleven párbeszéd alakul ki a galériában a különböző nemzedékek képviselői között. Van köztük rangos díjakkal jutalmazott idősebb művész és pályakezdő fiatal egyaránt. Nyilván a felsorakoztatott műtárgyak is más-más szinten szerepelnek a képzeletbeli értékskálán. A művekbe fektetett szellemi, fizikai erő, energia, az érzelmi hőfok sem azonos. Látszik, hogy volt, aki jól érezte magát a táborban, de nem törekedett többre a meghökkentésnél. Mások legjobb színvonalukon jelentkeztek. Együttesen célba talál a *Továbbított üzenet Gyergyószárhegyről I-II-III.* A nagy kezdőbetűből kikövetkeztethető, hogy ez egy cím, egy vegyes technikájú triptichoné, a Mayer Éváé. Az ősMAMŰ-s Elekes Károly egy korábbi ciklusát folytatva készítette el *Flagellum Dei* című fa-fém plasztikáját. Ezúttal a fatörzsből kimunkált henger felső részére rajzolt mértani alakzatba vágta szintén geometrikus nyelű fejszéi fokát. A Marosvásárhelyről Budapestre áttelepült alkotó ragaszkodik erdélyiségéhez, mindegyre újabb művészi feladatokra tér vissza szülőföldjére. A ma is marosvásárhelyi Szabó Anna Mária sikeres *Vázak* olajsorozatát folytatja tiszta, égi színekkel, Csóka Szilárd Zsolt pedig földöntúli hangulatú portréjával jelzi, egész arcképcsarnokká fejlesztené különös emberábrázoló elképzelését. Miklós Hajnal nagy, színpompás *Képzelt tá*ja képzeletpiszkálón vonzza magához a nézőket, Miklós Árpád grafikája hátborzongatón sugallja a tudathasadást. És van még jó pár érdekes látnivaló, ajánlom, folytassa a helyszínen, kedves olvasó. *(N.M.K.)*

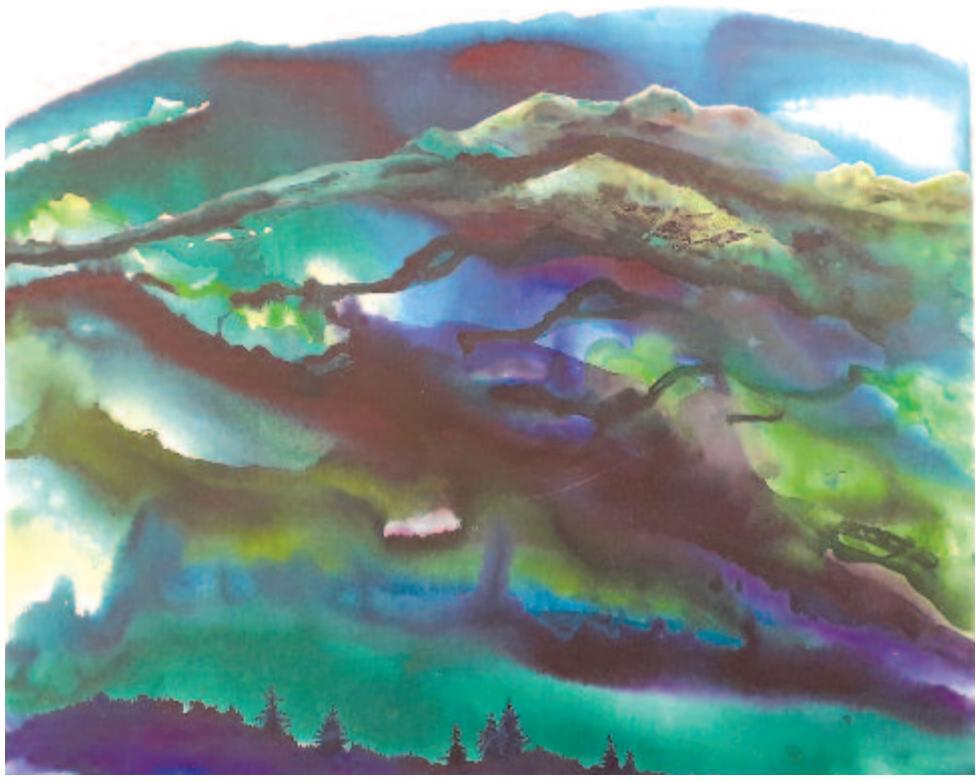

Miklós Hajnal: Képzelt táj

Dér Adrienne: Leafs I – IV.

Elekes Károly: Flagellum Dei

Miklós Árpád: Hasadás

Hobo-jubileum

Földes László Hobo beszél a Hobo 75 elnevezésű születésnapi programsorozat beharangozó sajtótájékoztatóján a budapesti Nemzeti Színház Kaszás Attila termében 2020. február 6-án. A Kossuth-díjas előadóművész, blues- és rockénekes, dalszerző koncertekkel, színházi előadásokkal, könyv- és CD-megjelenéssel készül 75. születésnapjára. A művész országos és erdélyi turnéra indul, amely március 20-án Debrecenben kezdődik és december 28-án a Papp László Budapest Sportarénában zárul. *MTI/Illyés Tibor*

Támogatók:
RMDSZ
COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Megvalósult a Magyar Kormány támogatásával
MINISZTERELNÖKSÉG NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
BETHLEN GÁBOR ALAP

Pé Buzogány hosszú ösvényei

(Az ő lelkéről – előszó gyanánt)

Bölöni Domokos

Mottó:
Naponta bejárom a rád való emlékezés hosszú ösvényeit. Másoknak miért létezel?

P. szeret utazni, kedveli a gyér forgalmú kis vasútállomások csöndjét, szereti bámulni a napsütötte, világos falakon az árnyék mozgását, a bogarak mászkálását, magába szívni az olajos talpfák szagát, a virágokét, orgonáét és késő este az akácét, amikor a megforduló szél hűvös porszagot lenget. Kiül az épület előtti padra, szabadon engedi elbogarászásra hajlamos gondolatait, odafigyel a kakaskukorékolásra, kutyaugatásra, belebámul a nők szemébe, ellesi ruhaigazító titkos mozdulataikat, a fölöslegesnek tűnő apró hajsimításokat. Hallgatja az utasok meg-megakadó beszélgetését, hátat fordít a veszekedőknek, és nem botránkozik meg a harsány kacagáson, trágár szavakon. Amikor már hallani lehet a zakatolást, nem siet eldobni cigarettáját csomagja után kapkodva, utálja a vonat lépcsője előtt gyurakodókat; csaknem utolsónak száll fel mindig, mintha külön elbúcsúzna az állomásépülettől, amit körbejárt párszor, a hangyák útjait kikerülve, pillantásával még megkeresi a gesztenyefa törzsén a friss bevéséseket, és körülnéz, mintha valaki távozónak akarna integetni.

P. egyszerűen képtelen ilyenkor sietni, nagyon érdekli mindaz, amit másokról megtudhat. Az elkapott pillantások, apró intések, asztal alatti kézszorítások, megtalált levelek vagy hevenyében odavetett sorok egy papírdarabon különösen fontosak számára. Ezek az élet apró titkai – igazi titkok, még ha nem világrengetőek is. Akaratlanul kerültek birtokába, nem elleste, nem vadászott rájuk, csupán tudomásul veszi őket. A legtöbb egészen apróság, amit egyik napról a másikra el szoktunk feledni, de P. mégis úgy érzi, ezáltal részesévé válik mások életének. Másképpen olyan volna, mintha üvegfal választaná el, ott vagyunk tőlük lépésnyire, mégsem szólhatunk hozzájuk, ránk néznek, és nem nézünk vissza, aztán elfordulunk, csomagjaink után nyúlunk, vagy eldobjuk cigarettánkat, mert hallszik már a vonat közelgő dübörgése, éles füttye betölti a gyér háztetők fölötti teret, hangos pöfögéssel lassít a gőzmozdony, fáradtan kifújja magát, mielőtt megállna, felkavarva a betonlapok vékony porát.

Persze-persze: különbség van a beszédben, de mind egy helyre tartozunk.

A kaleidoszkópban minden képen ugyanazt a mást látjuk, a leírás mindenütt pontos, a falu, a mező, az erdő, a vonat, a busz, a kisváros szürke utcái, a buszmegálló, a buszállomás, a vasúti rezsi, a cukrászdák, kocsmák, néha vendéglő, az elegánsnak számító piros ital (likőr), a kávé, cigaretta. Mindig rágyújt valaki. Mazsola a kedvenc alteregó, de csaknem minden szereplő valamiképpen lelki hasonmása a mesélőnek, a névtelen fiatalember, P. mint Potyautas, Alfréd, Elek, Károly, Görbe Pityu, Peti Sándor, András, Palkó, Jankó Pista.

Mindenki egy kicsit vagy majdnem P. Buzogány.

Tomcsás kétségbeesés, a groteszk nem oldódik a Küküllő vizében.

Mutogatja magát az ittrekedt huszadik század, minden perc hétköznap, az élet rendes és fülledt, belengi a tevés-vevés, közben, mint a szú, rág a megfogalmazhatatlan tehetetlenség. A vidéket fojtogató pompás unalom.

A főtéren, reggel korán s egész nap, s végig éjjel is kísér(t) a boldogtalanság.

Miféle történetekről van szó, amelyeket összefűzött, torz, hibás, mások számára teljesen értéktelen gyöngyök sorává: így együtt az egésznek persze semmi értelme, ijesztően félresikerült dolgok ezek, miért is foglalkozik még most is velük, miért töpreng – holott számára magától értetődően kedvesek, mert az övéi, szinte teljesen csak az övéi mindezek az élménycserepek, soha össze nem álló egésznek parányi, hajszálvékony darabkái –, kétségbeesésbe kergetné a józan képzeletet, ha összerakni próbálnád, mégis olyan otthonos az összekoccanásuk, néha halk roppanással osztódnak darabokra…

Nagy csend húzódik lábaihoz, a felhőlyukakon át halványodó csillagok figyelnek. Vallomások ideje, éjfél után, mégis szótlanul bámul maga elé, mint rajtakapott kisgyerek.

– Azt is tudom, kire gondolsz. Bort töltök, könnycseppek híznak a csendben, engem keresnek. Más nőkre gondolok, meg ismeretlen férfiakra, akik régóta tudnak rólad.

P. Buzogány Árpád (balról) és a méltató Simó Márton a könyvbemutatón — Forrás: hargitanepe.eu

Ott ülünk vele olvasás közben, erős szél zörgeti az állomás ablakait. Odabent állott olajszagúak még a falak is. Kint kis égők halvány fénye folyik a nedves járdára, és továbbcsúszik a fényes síneken. Egyszerre sötét lesz. Nem sejteni, merre bujkál a hold.

Apró fehérségek libegnek körülöttünk. Az út felől énekszót hallunk, tompa foszlányokban ér hozzánk. Később végtelen fehér csend hull az egekből. Fehér a járda, a csend belopózik kabátunk, bőrünk alá is.

Lassú ének, amit egyik szomszéd szokott énekelni, jókedvében, amikor vasárnap esténként a kocsmából hazafelé tart. Erős hangján fészkelődik belénk a dallam, aztán a következő, amit egy öregasszonytól tanultunk. Fehér már minden körülöttünk, sarkunkkal kopogtatjuk az ütemet, ég felé emelt kezeinket senki sem látja, az újabb dallam végén széttárt ujjaink között lefolyik a holdfény.

Az ember a legtöbb helyen idegen. De olyan is megtörténik, hogy néhol egyből otthon érzi magát. És nem biztos, hogy ez a legfurcsább.

Megállunk pihenni, és újból az órára nézünk. Még többet mutat, mint az előbb. A fájdalom nem szűnik. Lerántjuk karunkról a műszert, és jó messzire eldobjuk. Ez a szabadság! Vagyis hát… ki tudja igazán most már?

Amikor leteszem a könyvet, hallom, hogy a mozdony füttyint, és elindul. Lassú pöfögéssel, nagy szusszanásokkal. Kezdődik megint egy utazás. Vagy vége? Ki is tudná szétválasztani?

Amíg a tollat előkeríti, rövid szoknyás, sápadt arcú pincérlány cseréli ki a hamuzót.

Halljuk, ahogy Jankó Miska átöleli a ló nyakát, és elkiáltja magát:

– Az árgyélusát ennek a betyár világnak!

Megvárom, míg lejegyzi. Csak vázlat, nyugtat meg; a jó mondatokat be kell fogni, mint a méhrajt. Különben mindig elrepülnek.

Fizetünk, és indulunk tovább.

**A szerző előszava P. Buzogány Árpád* Idegenek között *című, nemrég megjelent novelláskötetéhez*

P. Buzogány Árpád

Alfréd és a hitetlenek

Alfrédnek senki sem hitte el, hogy a tormából is meg lehet élni, bármilyen meggyőzően bizonygatta is. János, a hatalmas markú kovácslegény szemberöhögte, és Peti, a favágó is úgy visongott, mint kinek az oldalát csiklandozzák. Alfréd zavartan nézett szét, nem volt ahhoz szokva, hogy szavában kételkedjenek, mert ő még a rádió kora reggeli gazdasági műsorát is mindig meghallgatta, szóval lépést tartott azzal, ami a világban történik. Rágyújtott, és ivott a piros likőrből. Ő mindig finom italokat ivott, nem a legolcsóbb pálinkát. Későre járt már, a kocsmáros a pultra dőlve fújta a füstöt, csupán az ő kedvükért maradt még, a többi vendég rég hazatért.

– Én csak példának hoztam, mert köztudott, hogy a legtöbb új vállalkozás csupán úgy tud életképes maradni, ha valami olyanba kezd, ami hiánypótló.

Fölfelé fújta a füstöt, és a hosszú mondat után beállt a csönd. A többiek apró bólintással jelezték, hogy figyelnek rá. János intett a kocsmárosnak, hogy még egy kört rendel, Marci pedig, a Peti állandó napszámosa tőle szokatlan merészséggel szó szerint szólásra emelkedett, hogy ezzel is súlyt adjon szavainak:

– Az a torma… hát én nem tudom elhinni. Mert ahogy látjátok, még a favágásból sem lehet meggazdagodni, pedig hát... mindenki fával tüzel!

Hátratolta a székét, és a pultra tett decis poharakat kettesével kezdte átrakni az asztalukra.

Alfréd maga elé tette a likőrös poharat, és szótlanul kiitta, ezzel jelezve, hogy lezártnak tekinti a témát.

Mihály, az éjjeliőr óráját nézte, két kortyból behúzta az italt:

– Engedelmetekkel… Én már szolgálatban vagyok, mennem kell.

Kezébe vette a botot, betolta székét az asztal alá, búcsúzásképpen bólintott, és kiment.

Alfréd a szakállát simogatta. Ugyanolyan rövid szakállat hordott, mint Alfréd úr, a nagyapja, aki egyik napról a másikra malomtulajdonosként került a faluba évtizedekkel ezelőtt. Nem sokáig élvezhette a jólétet, mert államosították a malmot, kitették őket az épületből, Alfréd úr pedig itt maradt szegény embernek. Később ugyan fölvették a gazdasághoz könyvelőnek, és mindkét lánya középiskolát végzett a városban, de hosszú éveknek kellett eltelniük, amíg saját lakást építhettek. Alfréd gazdasági iskolát végzett, és nagyapja álmát teljesíthette volna be, ha közben a világ kereke nem fordul egy nagyot.

A kollektív gazdaság tótumfaktuma helyett a szomszéd falu fafeldolgozó műhelyének ügyintézőjeként élte gondtalan életét, és arról álmodott, hogy saját vállalkozás élén hasznosítja kiterjedt kapcsolatrendszerét.

Apró kortyokban fogyott az ital, aztán egyszerre fölkerekedtek és hazaindultak.

A tormáról való beszélgetést már rég elfeledték, amikor késő ősszel, betakarodás után Alfréd néhány hektár földet vásárolt a faluhoz közel. Tavasszal idegen emberek érkeztek a faluba, Alfréd lakást bérelt nekik, esténként a kocsmában külön asztalnál itták a sörüket. A három idegen közül egyik sem beszélt magyarul, a sörüket is Alfréd rendelte mindig, a köszönésen kívül egyetlen szót sem váltottak a falubeliekkel. Néha a kocsmaasztalnál egész oldalakat írtak tele számokkal. A kocsmáros szerint angolul beszélgettek. Húsvét után hozzáfogtak az építkezéshez. Egy irodát és két nagyobb épületet húztak fel tüneményes gyorsasággal. János, a kovács meg néhány napszámos dolgozott nekik, Alfréd minden péntek délben fizetett a munkásoknak. Az alap megöntése után nem volt szükség kőművesre, ácsra – hatalmas utánfutókon hozták a kész falakat, a három idegen a napszámosokkal mindent felépített. A kapunál óriási sárga táblán méteres betűkkel ez állt: Tormagyár.

Volt, aki komolyan vette, és munka után érdeklődött Alfrédnél, legtöbben azonban jókat nevettek a tormagyáron. Hogyisne: a tormát nem gyártják, az magától nő a kertekben, kukoricaföldeken. Alfréd nyár derekán tette át hadiszállását a tormagyárba, néha ott feküdt és ott kelt, együtt ebédelt a három idegennel, este pedig a kocsmában söröztek.

Nem lehetett tudni, mit hozhattak a külföldi rendszámú teherautók, mert egy idő után senkinek sem volt bejárása a tormagyárba. Az idegenek egész napjukat ott töltötték, néha még a szombatot és a vasárnapot is. Egy-egy teherautó megérkezett, néhány nap múlva pedig elment. Máshonnan hozzák a tormát, és itt konzerválják, állította a kocsmáros, de ezt csak az hitte el neki, aki akarta, mert a kocsmáros sohasem tette be a lábát a tormagyárba.

A teherautók mindig beálltak az egyik épületbe, úgyhogy senki sem láthatta, mit hoznak vagy visznek.

A tormagyár télen sem állt le, a teherautók jöttek-mentek. Alfréd pedig roppant elfoglalt volt, néha napokon át nem látták még a kocsmában sem esténként. Fekete Mercedesszel járt be a városba, a három idegen közül egykettő vele volt ilyenkor.

Tavasszal egyik napról a másikra eltűnt a három idegen, és egy este újak ültek a kocsmaasztalnál, Alfréd szokott helyén. Magasak voltak, vörös hajúak és fehér bőrűek, a kocsmáros másfajta sört is hozott a kedvükért attól kezdve. Köszönni ők is tudtak magyarul, de többet semmit. A boltosné szerint Alfréd a városból vásárolta nekik még a cigarettát is, csupán a kenyeret vitték az üzletből. Nyár elején egy viharos délután aztán váratlan helyzetet teremtett.

Az egyik épületbe belecsapott a villám, Alfréd kigombolt inggel szaladt a sánta Mózesékhez, hogy húzzák meg a harangot. Szakadt az eső, az emberek szalmakalapban, vedret ragadva siettek tüzet oltani. A magas épület pléhtetejét mintha ledobálta volna valaki, odabent hosszú gépsor sistergett, szikrázott. Alfréd tűzoltópalackokat osztogatott, mert ha vízzel locsolják, teljesen tönkremennek a gépek – mondta. Az egyik idegen férfire ráesett valami a tetőről, a szomszéd a kórházba vitte a fekete autóval. Mire besötétedett, a csarnokból a nehéz papírdobozokat áthordták a másik épületbe, hogy el ne ázzanak.

Este a kocsmában is ez volt a téma. Miért kellett a víztől félteni, ha úgyis tormás konzervek voltak a dobozokban? – vetette fel a kocsmáros keresztfia, Béni, aki annak idején napszámosként segített az építkezésnél. A kérdésre senki nem tudott épkézláb választ adni, mert gépeken és dobozokon kívül semmi érdekeset nem láttak a csarnokban, és a leragasztott papírdobozokon semmi felirat nem volt.

Másnap estére hazahozták a kórházból a sebesült idegent, bekötött fejjel ült a kocsmaasztalnál társaival, mintha mi sem történt volna. Alfréd megköszönte a segítséget, és mindenkinek italt rendelt attól függetlenül, hogy ott volt-e vagy nem azon a bizonyos délutánon. A dobozokat pedig azért kellett biztonságba helyezni – Alfréd mindig ilyen pontosan fogalmazott –, mert ha nem, az ügyfél nem veszi át az árut. Éjfél utánig tömve volt a kocsma, mert Alfréd még szétosztott néhány üveg pálinkát, és nem is a legolcsóbbikból, amiből a legtöbb szokott elfogyni. A végén még az idegenek is énekeltek, lassú dallamú, furcsa nótát ordítottak kivörösödve, és Alfréd sem szólt rájuk. Az ég kitisztult, mire szétoszlott a társaság, másnapra jó időre lehetett számítani.

Azon éjjel valakik feltörték a másik csarnok ajtaját, mert az idegenek közül egyik sem őrködött az irodában. A papírdobozokból pár darabot felhasogattak, néhány kis üveg széttörött, amúgy más kár nem esett, mondta el az éjjeliőr, aki jelen volt a helyszínelésnél.

– És mi volt… az üvegekben ugyanbiza mi volt? – hajolt az asztal fölé a kovács.

– Hát… – az éjjeliőr szétnézett a kíváncsi arcokon.

– Kábítószer – adta meg a választ a tejcsarnokos elégedett képpel. – Én mindig mondtam, hogy ott valami nem tiszta!

Az éjjeliőr elkacagta magát: – Tormás mustár. Így, ahogy mondom. Tormás mustár – ismételte meg.

– Ülj le magadnak, mit ugratod az embert – dörmögte a kocsmáros. – Hiszi a piszi!

– Így görbüljek meg – emelte magasra jobb kezét az éjjeliőr, és egészen begörbítette a mutatóujját.

János, a kovács felkönyökölt az asztalra.

– Igaza volt ennek az Alfrédnek. De ha előbb mondja, nem kellett volna lefűrészelni azt a nagy lakatot.

Diákok a közéletben

Élhető Marosvásárhelyt

Mi a gond a marosvásárhelyi közszállítással? Miért nincsenek bicikliutak a környéken? Hogyan és milyen mértékben káros a szervezetre a vegyi kombinát, és mit lehet tenni ellene, esetleg változtatások által hogyan oldhatnánk meg a légszennyezést Marosvásárhelyen és környékén? Ilyen és ehhez hasonló kérdésekre kerestek választ a líceumi és egyetemista diákok február 3-án a Sörházban.

Kapusi Kinga

A rendezvényt az Élhető Marosvásárhelyt nevet viselő, diákokból álló közösség kezdeményezte a Maros Megyei Magyar Diáktanáccsal (MDT) karöltve. Az esemény céljaként a globális és lokális környezetvédelmi problémák súlyosságát és azok ismertetését tűzték ki. A témák megvitatása érdekében két szakértő is hivatalos volt a rendezvényre: Kelemen Márton természetvédelmi szakember és Csiki Zsolt városi tanácsos. A beszélgetést az Élhető Marosvásárhelyt kezdeményezés alapító tagja, Csiky Eduárd koordinálta. A rendezvényen rengeteg fiatal vett részt, ahogy Csiki Zsolt fogalmazott, észrevehető volt a diákok érdeklődése a téma iránt, hisz a beszélgetés végén sem kerültek elő a telefonok.

A rendezvény első felében a résztvevők a globális természetvédelmi problémákról hallhattak és kérdezhettek. Szó volt többek között a Greta Thunberg által elindított mozgalomról, az üvegházhatásról, a CO_2-kibocsátásról, a műanyag felhalmozódásáról és a klímaválságról. Kelemen Márton hozzátette, a változást lokálisan kell elkezdeni, példát mutatva a környezetünkben élőknek. Véleménye szerint minden ország arra vár, hogy más tegye meg az első lépést, emiatt stagnál vagy akár nő az ökológiai lábnyom. Elmondása szerint a természetvédelmi problémák túlnyomó többségének oka a túlnépesedés, épp ezért fontos, hogy megtaláljuk az arany középutat a fejlődés és a környezettudatosság között.

Az előadás második részében megtudhattuk, hogy a fentebb említett problémák mind világszinten, mind városszinten régóta jelen vannak a köztudatban. Az ENSZ felmérése szerint a legnagyobb visszahúzó erő a szabályok figyelmen kívül hagyása. Csiki Zsolt városi tanácsos szerint a város olyan célokat tűz ki maga elé, amelyek nem igényelnek különösebb erőfeszítést, ezáltal lassúbb a város fejlődése is.

A részt vevő diákok nagy érdeklődést mutattak a bicikliutak kialakításának lehetőségei iránt. A városi tanácsos szerint a program megvalósítható lehetne, viszont elsősorban az összeköttetési pontokat kell megtervezni. Amikor a diákok a tömegközlekedésről és a zsúfolt reggeli és délutáni forgalomról, a mélygarázsokról kérdeztek, megbizonyosodhattak róla, hogy Marosvásárhelyen ez egy több szempontból is nehezen megoldható probléma. Felmerültek a buszmenetrenddel kapcsolatos kérdések is, a menetrendet a nagy forgalom és a körgyűrű hiánya miatt nem lehet egyezményes táblázatba foglalni. A városi képviselő a probléma megoldását a buszsávban látja.

A fiatalok meglepően tájékozottak voltak a problémákról. Kérdésekből sem volt hiány, a meghívottak megoszthatták véleményüket az elektromos autók környezetkímélő hatásairól, a nagyhatalmak természetvédelemmel kapcsolatos nézeteiről, az erdőtüzekről, a szelektív gyűjtőpontok hiányáról. A hallgatóság elgondolkodtató és releváns kérdésekkel komoly fejtörést okozott a szakértőknek. Az esemény befejeztével személyes beszélgetésekre is sor került.

Úgy gondolom, hogy a programon részt vevő diákok azon generáció tagjai, amely képes tenni Marosvásárhely jövőjéért, esetleges megváltozásáért; az esemény és a közösség pedig garancia a hasonló tevékenységek sikerének. A kezdeményezés összefogja a tenni akaró diákokat, közösséggé formálja őket, hogy együttes erővel tegyenek a változásért. A szervezők komolysága, odaadó munkája és a résztvevők kíváncsisága olyan kezdeményezést indított el Marosvásárhelyen, amelyre már régóta szüksége volt a városnak.

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK: tetőjavítást, tetőkészítést, csatorna- és lefolyókészítést, szigetelést, festést, hófogószerelést, teraszkészítést. Tel. 0759-467-356. (6004)

BÁDOGOSMUNKÁT vállalok házaknál és intézményeknél. Javítok szemétlefolyót és konténert. Tel. 0771-705-441. (6345)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk február 8-án id. BALOGH MIHÁLYRA halálának hatodik évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Szomorú felesége, három gyermeke és azok családja. (6459-I)

Fájó szívvel emlékezünk a maroskeresztúri NAGY MATILDRA szül. Kardos.
Már tíz éve annak, hogy örökre eltávozott közülünk.
Emléke szívünkben örökké él. Nyugodjon békében! Szerettei. (6490-I)

Fájó szívvel emlékezem február 8-án feleségemre, dr. GREXA ÉVÁRA halálának 5. évfordulóján. Bánatos férje, Imre. (6499)

Fájó szívvel emlékezünk a drága jó férjre, apára, nagytatára és dédtatára, MOLDOVÁN ZOLTÁNRA, aki február 8-án egy éve, hogy itthagyott minket.
„Csak egy szál virágot hozzatok síromra, ennyit várok tőletek, és ha eljöttök, kicsordul könnyetek.
Megálltok fejfámnál, olvassátok nevem, lehet, hogy odalent megdobban a szívem.
Búcsúztam volna, de erőm nem engedett, csak a szívem súgta: Isten veletek!"
Bánatos felesége, Adél, négy gyermeke, hat unokája és két dédunokája. (sz-I)

„Az én időm hamarabb lejárt, mint szerettem volna, bocsássatok meg, én nem tehetek róla." **Hittünk az életben, bíztunk a gyógyulásban, de ha már nem lehetett, legalább a csodában. Bárhogy is akartál közöttünk maradni, mi már nem tudtunk rajtad segíteni.**
Fájó szívvel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, február 8-ára, amikor öt éve elragadta a halál a feketeerdei születésű id. OSZTÁS ISTVÁNT, a Prodcomplex üveggyár volt dolgozóját. Nyugodjál békében!
Emlékét őrzik szerettei. (6472)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a drága édesanya, anyós, nagymama, dédmama, anyatárs, rokon és jó szomszéd,

BUKUR IRÉN

szül. MÁTYÁS IRÉN

életének 72. évében elhunyt. Drága halottunk temetése február 9-én, vasárnap 13 órakor lesz a marosvásárhelyi megyei kórház mögötti temetőben.
Virrasztás február 8-án, szombaton 17 órától a Vili Temetkezési Vállalatnál.
Emlékét örökké megőrizzük. A gyászoló család. (6481-I)

„Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten."
(Ady Endre)
Szomorú szívvel tudatjuk, hogy

id. ASZALÓS ANDOR

az IRA volt dolgozója életének 90. évében csendesen megpihent. Temetése február 9-én, vasárnap 13 órakor lesz a maroskeresztúri ravatalozóból. Emlékét őrzi két fia, Andor és Csaba családjukkal együtt. (6495-I)

Szomorú szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy Isten akaratában megnyugodva, szeretett férjem, édesapánk, nagytatánk,

SZÉKELY ISTVÁN

egy téli délután, 2020. február 6-án elhunyt. Végső nyughelyére február 8-án, szombaton 13 órakor helyezzük szülőfalujában, a székelykáli katolikus temetőben. Emlékét kegyelettel megőrizzük. Gyászoló szerettei. (6497-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Mély együttérzésünket fejezzük ki Tóth Jutka aligazgatónőnknek anyósa, TÓTH ROZÁLIA elvesztése miatt érzett fájdalmában. Részvéttel, a 2-es Számú Inkluzív Oktatási Központ munkaközössége. (6501-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejthetetlen halottunk, LOHR JÁNOS temetésén részt vettek, fájdalmunkban osztoztak és sírjára virágot helyeztek.
Külön köszönetünk Bóni Etának és családjának, akik baráti önzetlenséggel mindvégig mellettünk álltak. A gyászoló család. (6504-I)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

MUNKALEHETŐSÉG: Keresünk Temesvárra, élelmiszeripari üzembe (Fornetti) írni, olvasni tudó munkatársakat CSOMAGOLÓI MUNKAKÖRBE, 12 órás munkarendbe. Elhelyezés szállodában (2 ágyas, zuhanyzós szobák, tévével, hűtővel felszerelve). Napi egyszeri meleg étkezés biztosítva, heti bérezés, havi 3.600-4300 lej. Érdeklődni: tel.: 00-36-70-342-6168, Dobos Attila; 00-36-31-711-1350, Botás Péter. (64508-I)

ÉPÍTKEZÉSI CÉG GÉPKEZELŐT alkalmaz teleszkópos targoncára. Tel. 0744-511-215. (21913-I)

MEGJELENT
Gáll Tímea : Kölcsönkért kovász

Amikor Erdélyben járok, az első utam szinte mindig hozzá vezet: Gáll Timihez Csíkmadarasra. Alig várom, hogy felbukkanjon a szemem előtt a kis sziget az Olton, és rajta a mesebeli malom épülete... Abban a malomban az Idő új ruhát ölt... Itt egyszerre vagyok múltban és jelenben, a korok tökéletes mindennapi harmóniában tárulnak fel előttem az edényeken, recepteken, ízeken, hagyományokon keresztül. Az emlékeknek itt nem volt idejük emlékké válni, hiszen folyamatos a létezésük. Élnek boldogan, Timi oltalmazó gondoskodása jóvoltából. Amikor asztalhoz ülünk, új jelentést nyer az „örök" szó.
Nagyon sok időt töltöttem együtt Timivel, és soha senkitől nem tanultam annyit, mint tőle. Ma már könnyen felismerem a lelkem újra és újra felbukkanó jelzését, amikor azt súgja: rég voltál már Csíkmadarason, jobb, ha indulsz.

Borbás Marcsi

Kapható a KOBAK könyvesboltban
Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Marosvásárhelyi Rádió România
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312 436
	- 0265/250-120
	- 0265/263 351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Marmed	- 0265/250-344
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658
	- 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446
• Lézerakupunktúra	- 0722-885-851
• Emma vendéglő,	- 0740-083-077
hidegtálak készítése	- 0365/404-664
• Prefektúra	- 0265/266-801
• RDS–RCS	- 0365/400-401
	- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-801-929
- vidék	- 0265/269-667
• Delgaz Grid	- 0265/200-928
	- 0800/800 928
• Aquaserv:	
- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888
• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Távolsági buszállomás	- 0265/237-774
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	
Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119
	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
koporsók, kellékek,	- 0745-606-215
koszorúk	- 0745-606-269
és halottszállítás	- 0758-047-604
• Melinda temetkezés	- 0741-615-661
Oneşti tér 12. sz., a Litoral mögött,	
teljes körű szolgáltatás	- 0740-263-907
	- 0265/311-862
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907
• Thomas Hux sofőriskola	- 0741-235-239,
	- 0365/882-842
• Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás	- 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda	- 0365/440-528
www.maori.ro e-mail: info@maori.ro	
- Transervice	- 0265/216-242
- World Travel Shop	- 0265/216-768
turisztikai iroda	- 0265/269-900
- Bálint-Trans	- 0745-611-999
9–17 ó.	- 0265/255-092
- Intertours	- 0265/264-011
Royal GTS	- 0265/269-308
	0731-898-989
	Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday	- 0365/449-833,
	- 0749-922-887
-Thomas Hux utazási iroda	- 0365/882-842
	- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM
www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek, tájékoztatjuk Önöket, hogy Marosvásárhelyen, a Tulipán utca 25. szám alatt működő MCA Health Care orvosi laboratórium rendelkezik a Maros megyei egészségbiztosítási pénztári alapból származó összeggel **ártámogatott (ingyenes)** orvosi analízisek elvégzésére! Ehhez szükséges küldőpapír a családorvostól/szakorvostól.

Az érdekelteket kérjük, hogy előjegyzés érdekében hívják a 0365-882-747-es telefonszámot hétfőtől péntekig 7–19 óra között.

Várjuk Önöket!

A Maros Megyei Múzeum képtárának festményeiből

Aurel Ciupe: Két alak

A komplex személyiségű Aurel Ciupe (1990–1988) veleszületett pedagógusi képességeit és szervezői adottságait komoly felkészültség teljesítette ki. A kolozsvári, marosvásárhelyi és temesvári művészeti iskolák tanáraként s a két utóbbi város képtárainak irányítójaként, a különféle művészeti rendezvények (szalonok és kiállítások) jó szervezőjeként, valamint a Képzőművészek Szövetsége kolozsvári fiókjának vezetőjeként munkásságát a művészetnek szentelte. A kolozsvári Képzőművészeti Iskola megalakulásakor a tanári kar tagja volt, majd a marosvásárhelyi Szabad Festőiskola tanfolyamát indította el és vezette 1932–1940 között.

*Különösen fontos a **Két alak** című, a harmadik évtized végének kiemelkedő alkotása, amelyen a művészetről alkotott felfogása s az általa javasolt új megközelítési szempontok érvényesülnek. A festmény impozáns hatását nem a méretei, hanem a két alak szoborszerű megjelenítése kölcsönzi. Az alkotás a festőállvány előtt álló művészt ábrázolja, és vélhetően a feleségét, egy időtlen légkörbe, miniatürizált tájba helyezve, ahol néhány ház és egy templom látható, háttérben hatalmas dombokkal.*

Ebben az alkotásban Ioana Vlasiu művészetkritikus „egy egyértelmű programszerűséget lát a művész állapotának és elhivatottságának megerősítésére" azáltal, hogy idealizálva tárgyiasítja a művészt, aki kitör a szokásos környezetéből: a műteremmel és „a világgal méri magát", ami némi hiúságot mutat.

Egy másik értelmezés szerint a képen a festő és múzsája látható, tudván, hogy Ciupe kifinomult diszkrécióval tárta fel a család intimitásának részleteit, különösen a felesége vagy a lánya portréi révén, arc- és jellemvonás-individualizálással. (C. F.)

Maros Megyei Múzeum